

Van onder de wieken

Oktober 2022

Een molen is een “levend” monument

Zondag 18 september was de laatste dag van het zomerseizoen voor molen Woldzigt.

De komende tijd zijn we alleen nog elke eerste zaterdag van de maand 's middags open. Dan is er elke keer weer een demonstratie olieslaan.

Je zou denken dat de molen (en de vrijwilligers) nu dus in een soort winterslaap zijn gegaan. Niets is minder waar. Om maar een aantal zaken te noemen:

- De tuinploeg gaat nog even door met het onderhoud van het voorterrein;
- Onderhoud van de molen krijgt nog flink wat aandacht;
- De inbrengwinkel is zo goed als ontruimd;
- De museumcommissie is nog flink in de weer;

Afsluiting seizoen

We kunnen terugkijken op een seizoen waarin we voor het eerst op de zondagen 's middags geopend waren. De verwachting dat we hiermee meer bezoekers zouden ontvangen dan op de donderdagen is zeker uitgekomen.

In totaal hebben we tot nu toe geregistreerd:

- 727 bezoekers die een kaartje kochten
- 51 bezoekers in groepsverband
- 487 gratis bezoeken (met name tijdens het openingsweekend en tijdens de Open Monumenten Dagen)
- Totaal dus: 1265 (geregistreerde) bezoekers.

Daarnaast zijn nog heel wat mensen op het terras bij de molen een kopje koffie of thee met eventueel een plak cake of koek komen nuttigen.

Ook de inbrengwinkel (als opvolger van de Meulenskaomer) mocht zich verheugen in een flinke belangstelling.

Inbrengwinkel

Zoals hierboven al aangegeven: er was veel belangstelling voor de inbrengwinkel. Deze was voor het eerst op de platten gesitueerd.

Dat gaf ook leuk wat mensen die even kwamen kijken (ook al bezochten ze de molen zelf niet).

In totaal zijn 361 van de aangeboden producten van eigenaar veranderd.

De variatie was heel groot. Van kleine gehaakte uiltjes (van € 0,50) tot een gehaakte deken van € 62,50. Ook schorten, knikkerzakken, foto's, potten jam en potten honing. En natuurlijk ook gebreide sokken. Noem het maar op en misschien was het er ook wel.

Museum:

Onze wisselexpositie “Huisplaatsen in de Onlanden” heeft niet twee, maar vier jaar de vitrines aan de Noord zijde van het museum gevuld. Vanwege de Corona pandemie was de molen twee seizoenen gesloten, dus effectief is hij maar twee jaar te bezoeken geweest. En dat is de normale periode voor een wisselexpositie.

Alle uit het Archeologisch Depot in Nuis voorwerpen moeten weer netjes worden terug gestopt in het juiste genummerde zakje. Daarna gaan we de dozen vol “artefacten” terug brengen naar Nuis.

Voorbeeld:

D 2019-V.481 ; “2 fr. van houten plankje met 7 gaten, mogelijk van een hark”

Nieuwe expositie

Op 4 oktober hebben wij als museumcommissie een oriënterend gesprek gehad met Hanna Schipper en Naomi boer van het Drentse Landschap (HDL).

De komende twee jaar zullen de 8 vitrines gevuld worden met een door HDL te maken invulling. Ideeën zijn uitgewisseld en deze zullen intern bij HDL verder worden besproken. Mogelijk kunnen we begin november een eerste opzet verwachten.

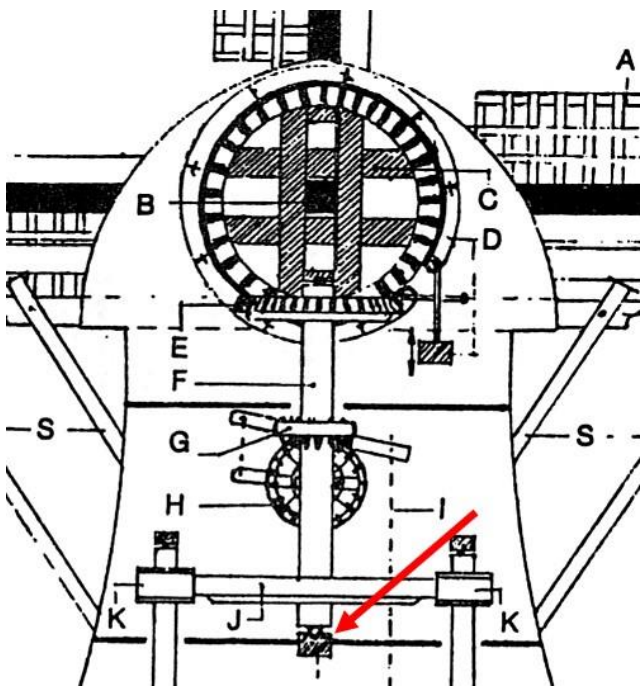
Onderhoud molen

Vorige maand deed ik al verslag van een opsomming van een hele lijst met zaken te aanzien van de onderhoudssituatie van de molen die aandacht vragen, zo niet eisen.

Op zondag 18 september (juist op de laatste dag van het seizoen) hoorde ik boven in de molen een afgrijselijk gekerm.

Het bleek van de taats-pot van de koningsspil te komen.

Dat is het lager (een dikke pen in een metalen bus) waar de grote verticale spil in het hart van de molen (de koningsspil) in draait. Zie afbeelding met rode pijl.

Dus werden de zeilen zo snel mogelijk weggerold en de molen stil gezet. Dit is werk voor de molenmaker.

Die heeft de boel uit elkaar gehaald. Van alles moest worden vrijgemaakt om de koningsspil te kunnen ophijsen om zo de taats en taatspot te kunnen verwijderen.

Deze bleken ernstig versleten te zijn. De taats hoort aan de onderzijde een beetje een bolle vorm te hebben om zo met zo klein mogelijk oppervlak (en dus zo klein mogelijke wrijving) te draaien.

Foto Anne Doornbosch (de molenmaker)

Op de (helaas niet helemaal scherpe) foto is te zien dat de vorm wel heel anders is geworden. Geheel uitgevreten...

De taatspot zelf:

Foto Anne Doornbosch (de molenmaker)

Inspectie Wieringa en molenmaker

Anne Wieringa (Wieringa bouwadvies, die voor HDL belast is met de portefeuille onderhoud molens) en molenmaker Anne Doornbosch zijn al inspecterend de hele molen doorgegaan.

Ook het team van molenaars heeft dit gedaan.

Dit heeft een totaalbeeld van de staat waarin de molen verkeert opgeleverd.

Op korte termijn moeten van veel kamwielen de wiggen waarmee zij om de assen en spillen zijn geklemd nageslagen worden. Dat is een secuur werkje want de wielen moeten hierdoor niet scheef komen te staan. Dit is echt een specialisten klus, dus voor de molenmaker.

Verder is er een lange lijst van zaken die op termijn moeten worden uitgevoerd. Alles bij elkaar opgeteld is de conclusie dat er een volgende restauratie aan zit te komen (binnen een paar jaar).

Vergelijk het maar me de grote beurt die een auto eens in de zoveel kilometers nodig heeft, waarbij bijvoorbeeld ook de distributieriem moet worden vervangen.

Werk in uitvoering

Zoals uit voorgaande al blijkt is de koningsspil opgehesen en de taats en taatspot verwijderd voor vernieuwing.

Gevolg is dat de molen nu niet kan draaien.

Om er zeker van te zijn dat dat ook echt niet gaat gebeuren is het wiekenkruis extra vastgesjord met spanbanden.

Ook binnen in de molen zijn allerlei kamwielen en assen / spillen extra vastgezet. Dat is op foto's niet goed zichtbaar te maken.

Nieuwe voorraad Natuleum

Op woensdag 12 oktober arriveerde een pallet vol met een nieuwe voorraad blikken Natuleum.

Het gaat om totaal 200 liter. Die is door het bedrijf Vliegthart in Tiel gemaakt van 155 liter van onze eigen lijnolie.

Van deze 200 liter wordt 150 liter overgenomen door HDL. Die gebruiken het voor het behandelen van hun erfgoed (veldschuren en dergelijke).

De witte blikken zijn bestemd voor de nog weer te produceren nieuwe voorraad lijnolie. Als deze 8 vol zijn, gaan ze naar Vliegthart voor de volgende productie van Natuleum.

Activiteiten de komende periode:

Olieslaan:

- **Zaterdag 27 oktober Nacht van de Nacht.**
Inloop in de molen vanaf 19:00 uur. Het programma duurt van 19:30 tot ongeveer 21:30 uur. Zie elders in deze Wólmer en op onze website www.woldzigt-roderwolde.nl
- **Zaterdag 5 november: ook deze zaterdag: 13:30 – 16:30 uur demonstratie olieslaan.**
- **Zaterdag 3 december: ook zo vlak voor het Sinterklaasfeest gaan we weer aan de slag.**
Mogelijk komt dan een groep van 12 molenaars in opleiding uit de omgeving Hilversum ervaring en kennis opdoen over dit mooie en unieke ambacht. **Molen open van 13:30 – 16:30 uur.**

Hartelijke groet vanuit Roden,
de molenaar en molenaarsvrouw,
Dirk Magré en Wilma Bruin.